

Karen Johansens tale ved Dansk Kvindesamfunds driftsmøde

Taler

Karen Johansen
Formand for Dansk
Kvindesamfunds
Holstebro-kreds

Dato

25. september 1921

Sted

Logesalen i Vestergade, Struer

Omstændigheder

Ligelønsprincippet Betydning for Hjemmets Økonomi!

Der er maaske intet af Dansk Kvindesamfunds Krav, der har delt mere end dette: "Lige Løn for lige Arbejde".

Og at det er lykkedes at faa Kravet respekteret i Lønningsloven for Statens Tjenstemænd har ikke gjort Modsætningen mindre, og den stærkeste Modstand imod Kravet kommer desværre fra Kvinderne selv, idet de mener, at baade Nutidens og Fremtidens Hjem er truet I deres Rod. Hvorledes skal en Kvinde uden Opøvelse kunne udføre alle de Smaating, der giver et Hjem Karakter og Hygge? De faar maaske først Øje paa nogle af dem, naar de ved Ægteskabet staar midt i Vanskelighederne som Hustru og Moder. Vansteligheden ved at faa huslig Hjælp gør tit, at Mødre bryder ned. Lønnen for de selverhvervende Kvinder gør dem for fordringsfulde til at gaa ind under Ægteskabets Kaar.

Det vilde selvsagt være en sand Ulykke, om alle Kvinder brages bort fra Hjemmet, men jeg tror heller slet ikke, det vil blive en Følge af Ligelønsprincippet. Vanskeligheden med at faa huslig Hjælp, var jo allerede til Stede, før Tjenestemandsløven kom, ja, jeg mener, man kan allerede mærke Bedring, siden den Højkonjunktur, Krigen skabte, er paa Retur. Under Krigen kunde Industrien og det udadvente Arbejde give en Løn, som Hjemmene slet ikke kunde konkurrere med.

Det huslige Arbejde har været Miskredit, været Undervurderet; det tror jeg, Ligelønsprincippet vil raade Bod paa. De, der beklager, at Arbejderklassens

Kvinder foretrækker Fabriksarbejdet, lader ikke deres egne Døtre slaa ind paa det huslige Arbejde, nej, de søger foreløbig Arbejde i kontorer, Butiker o. lign., hvor de kan tjene en Lommeskilling, men iøvrigt ikke stiler efter at forsørge sig selv.

Selvfølgelig bør Kvinder have Lov til at vælge den Gerning, de føler Drift og Trang til, men de bør ikke blot lade sig benytte som en billigere Arbejdskraft, der gaar for en ringere Betaling.

Forældrene sørger for Sønnernes Uddannelse, men ikke for Døtrenes, idet de er fornøjede, naar de sidste kan tjene til deres Hatte og Kosmoramabilletter. Disse Naalepøngearbejdersker har virket ødelæggende for sig selv og ødelæggende for de kvinder, der har sat alle Kræfter ind paa det Arbejde, der skulde være deres Livsgerning. Jeg er Tilhænger af Ligeløsprincippet, bl. a. fordi det vil udelukke disse Naalepøngearbejdersker.

- Men naar nu Kvinder, der har ofret alt for deres Gerning, vil gifte sig, hvad saa? Ja, ved Udsigten til at blive Hustru og Moder vil sikkert mange Kvinder opgive det selverhvervende Arbejde, og Vanskelighederne, de faar ved at lægge deres Arbejde om, skal ikke fornægtes; men jeg tror, at Vanen til alvorligt og anspændt Arbejde paa et andet Omraade vil hjælpe dem over Vanskelighederne. De vil langt bedre kunne gaa ind under det huslige Arbejde end Naalepøngearbejderskerne, og ikke mindst vil de være bedre stillet til at lede et større Hjem, hvor der er flere, der skal sættes i Arbejde. - Men det sker jo ogsaa, at Kvinden vil beholde sit Erhvervsarbejde efter at have giftet sig; i saa Fald vil der jo være bedre Raad til at betale for det huslige Arbejde, der skal erstatte hende i Hjemmet. Men sandt er det, meget fan ikke købes for Penge, og Vanskelighederne ved samtidig at være Moder og selverhvervende Kvinde vil altid blive stor.

De Kvinder, der ikke kan tænke sig Fremtiden uden Ægteskab og Mand og Børn, hun maa gaa til det huslige Arbejde. Der er jo naturligvis nogle af dem, som dog ikke vil naa at blive gift; men er de egentlig saa daarligt stillede? Kan de aldrig skaffe sig et selvstændigt Hjem? Det vil være haarst; thi de fleste af disse Kvinder vil det vel nok være haarde at undvære Manden; det vil være værre med Børnene, men næsten værre med Savnet af det selvstændige Hjem. - Med god huslig Uddannelse staar der adskillige Stillinger aaben som Økonomaer, Sygeplejesker, Viktualiehandlere o. s. v.

Ligelønsprincippets Gennemførelse vil endnu mere bringe det huslige Arbejde i Miskredit, siger man. Jeg tror det ikke. - Hvor baade Mand og Kone er selverhervende, bliver Indtægten vel en Del større, men der skal ogsaa holdes dyr huslig Hjælp, og med fremmed Hjælp bliver Hjemmet ikke helt saa økonomisk ledet, som naar det er Hustruen, saa rent økonomisk vil de fleste Hjem staa sig lige saa godt med en Erhverver. Under Selverhvervet er Kvinden bleven fordringsfuld og har faaet dyre Vaner, saa hun vil ikke gifte sig, naar hun ikke kan faa lige saa mange Penge personlig som før, siger man, og vil de gifte sig endda, saa ruinerer de Mand og Hjem. - Jeg tror ikke, vi skal frygte for, at de siger Nej til Giftermaalet; thi den, der har Hjem, Mand og Børn, har vel nok Glæder, hvorfor der kan opgives noget. Fordringsfuldheden vil bero paa de Hjem, Kvinderne er fra. Lader man, hvad Ret er, Døtrene betale for sig selv, naar de kan, saa tror jeg ikke, det gaar saa galt, men der hvor Hjemmet støtter og har Raad til at støtte de flotte Vaner, kan det blive slemt nok. Overdreven Luxus er usund; thi Skønheden kan jo nok komme til sin Ret, selv om den ikke optræder i Silkekjoler og Silketrømper.

Forsørgeren bliver for daarligt stillet i Forhold til den selverhervende Kvinde, indvendes der. Denne Indvending kan ikke gælde, saalænge Forsørgeren ikke faar større Løn end Ikke-Forsørgeren; og den selverhervende Kvinde har ogsaa meget ofte Slægtninge at understøtte.

Jeg indrømmer, at ved første øjekast er der meget, der taler mod Ligelønsprincippets Gennemførelse; men jeg tror ikke, Indvendingerne er holdbare; at betale lige Arbejde med lige Løn, hvad enten det udføres af Mand eller Kvinde, vil alligevel gøre forholdene bedre og sætte alt paa sin rette Plads.

Kilde

Holstebro Dagblad. 26. september 1921. Nr. 233: 41. Årg. s. 2

Kildetype

Dokumentation i avis, magasin e.l.

Tags

Foredrag, Kvindebevægelsen

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/karen-johansens-tale-ved-dansk-kvindesamfunds-driftsmode>